

Rekenkamercommissie Emmen

Werkplan 2006

Onderzoeksprogramma 2006 / 2007

Postadres:
Gemeente Emmen
Rekenkamercommissie Emmen (RKE)
Postbus 30001
7800 RA Emmen
bezoekadres:
Raadhuisplein 1
7811 AP Emmen

telefoon: (0591) 689504

internet: www.rekenkamercommissie-emmen.nl

Inhoud

Inhoud

Inleiding	blz. 3
Werkplan 2006	blz. 5
Onderzoeksprogramma 2006 / 2007	blz. 11

De Rekenkamercommissie Emmen (RKE) bestaat uit:

Dhr.mr.M.Zijlstra, Heemweg 7, 9946 RP Woldendorp (voorzitter/extern lid)

Dhr.drs.F.Nicolai RE, Beekeerdhamel 29, 9403 XA Assen (extern lid)

Dhr.ir. J.J.M.Reijs, Rhodonietdreef 2, 7828 BR Emmen (extern lid)

Mevr.mr. B.R.Boetje, Stieltjeskanaal WZ 16, 7764 AJ Zandpol (extern lid)

Mevr.drs.G.Logtenberg, Kanaal A NZ 18E, Emmer-Compasuum(intern lid, raadslid VVD)

Dhr.T.D.Reitsma, Canadastraat 12, 7815 XZ Emmen (intern lid, raadslid CDA)

Dhr.A.Meijering, Middenweg 78, 7844 KX Veenoord (intern lid, raadslid ONE)

Ambtelijk secretaris:

Dhr.mr.A.S.Heine, Ganzenveld 10, 7827 SB Emmen

1. Inleiding

Visie

De Rekenkamercommissie Emmen wil haar onderzoekstaak binnen de gemeentelijk bestuurlijke organisatie niet alleen verrichten in onafhankelijkheid maar ook vanuit betrokkenheid bij die organisatie en bij die van de gemeenteraad in het bijzonder.

Missie

Om de controlerende taak van de gemeenteraad te versterken rekent de rekenkamercommissie het tot haar taak door het verrichten van onderzoek een kwalitatief goede bijdrage te leveren aan het lerende vermogen van de gemeente Emmen. Het onderzoek zal om die reden zowel retrospectief (op het verleden gericht) als ook prospectief (op de toekomst gericht) van aard kunnen zijn.

Positie en Taak Rekenkamercommissie Emmen

De Rekenkamercommissie Emmen (RKE) is een instrument voor de gemeenteraad om diens controlerende taak te versterken. Zij zal dat doen door onderzoek te (laten) doen naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gevoerde beleid en de daarmee beoogde maatschappelijke effecten.

Door middel van beleidsevaluaties en doelmatigheidsonderzoeken kan de commissie een bijdrage leveren aan verbetering van de doeltreffendheid van het beoogde beleid, alsmede de doelmatige voorbereiding en uitvoering daarvan.

De RKE is onafhankelijk in haar onderwerpkeuze en voert haar onderzoek zoveel mogelijk zelf uit. De onafhankelijkheid en de betrokkenheid van de raad bij het werk van de commissie blijkt uit haar samenstelling.

De raad heeft 27 mei 2004 gekozen voor het instellen van een gemengd samengestelde commissie, bestaande uit vier externe leden, waaronder de voorzitter en drie interne leden vanuit de raad. Het accent is door de raad gelegd op onafhankelijkheid.

De vier (externe) leden zijn 23 december 2004 door de raad benoemd voor een periode van 3 jaar met de mogelijkheid van herbenoeming voor een gelijke periode.

Door de raad zijn op die datum ook de drie interne leden vanuit de raad aangewezen.

De termijn van de raadsleden loopt tot aan het eind van de zittingsperiode van de raad.

De rekenkamercommissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris en vergadert volgens een jaarlijks vast te stellen vergaderschema.

Het door de RKE vastgestelde onderzoeksprogramma 2006 / 2007 sluit aan op de taakstelling van de commissie en geeft in het kort weer welke onderwerpen in 2006 en 2007 in onderzoek worden genomen.

De wijze waarop de commissie tot selectie van onderzoeksonderwerpen komt en hoe het onderzoeksproces wordt vormgegeven wordt beschreven in het werkplan van de commissie.

Het werkplan zal een keer per jaar worden geactualiseerd op basis van de in de loop van dat jaar opgedane ervaringen en gemaakte afspraken.

Het Werkplan 2006 en het Onderzoeksprogramma 2006 / 2007 zijn vastgesteld in de vergadering van de RKE van 16 januari 2006.

Namens de Rekenkamercommissie Emmen

M.Zijlstra,
voorzitter

1. Werkplan 2006

1. Inleiding

a. Positie Rekenkamercommissie Emmen

De rol van de raad en de positie van het college van burgemeester en wethouders ten opzichte van de raad is na invoering van het dualisme in maart 2002 fundamenteel gewijzigd. De wetgever heeft het gewicht van de raad meer gelegd bij haar controlerende, kaderstellende en volksvertegenwoordigende taak en het dagelijkse, meer uitvoerende bestuur van de gemeente nadrukkelijker neergelegd bij het college van burgemeester en wethouders. In tegenstelling tot voorheen maken de wethouders nu geen deel meer uit van de raad. De rol van de raad is meer toezichthouder en controleur van het college van b&w dan mede-bestuurder. De wetgever heeft tegen die achtergrond besloten om de controlerende taak van de raad te versterken door de gemeente te verplichten om met ingang van 1 januari 2006 een rekenkamer(functie) te hebben. De raad van de gemeente Emmen heeft ter uitvoering van die verplichting reeds op 27 mei 2004 besloten om de bestaande uit vijf raadsleden bestaande Commissie Rekenkamer om te vormen tot een uit zeven personen bestaande rekenkamercommissie, waarvan nu vier leden, inclusief de voorzitter, van buiten komen en drie leden vanuit de raad.

De door de raad ingestelde Rekenkamercommissie Emmen (RKE) heeft tot doel de controlerende taak van de raad te versterken. Zij zal dat doen door onderzoek te (laten) doen naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gevoerde beleid en de daarmee beoogde maatschappelijke effecten en door het verrichten van beleidsevaluaties en doelmatigheidsonderzoeken een bijdrage te leveren aan verbetering van de doeltreffendheid van beleid, alsmede de doelmatige voorbereiding en uitvoering daarvan.

Het doen van onderzoek naar onderwerpen, die onderwerp zijn van de bestuurlijke actualiteit zal door de commissie eerst op verzoek van de raad in overweging worden genomen en wordt om die reden door de commissie in beginsel niet als haar primaire taak gezien.

De RKE is onafhankelijk in haar keuze van te onderzoeken onderwerpen en zal haar onderzoek zoveel mogelijk zelf uitvoeren.

De onafhankelijkheid maar ook de betrokkenheid van de raad bij het werk van de commissie moge blijken uit haar samenstelling.

b. Reglement van Orde

Het reglement van orde van de Rekenkamercommissie Emmen is vastgesteld in de werkvergadering van de commissie van 21 maart 2005 en is als bijlage bij het werkplan gevoegd.

c. Soorten onderzoek:

De Rekenkamercommissies zal vanwege de beperkte omvang van haar budget niet altijd in staat zijn grootschalig onderzoek te verrichten.

Om effectief te zijn kan de commissie ook;

1. op basis van een quick-scan een specifiek probleem bij de raad agenderen;
2. een brief aan de raad richten waarin de raad wordt geattendeerd op risico's of een mogelijk probleem in de toekomst (rekenkamercommissiebriefven);
3. een review uitvoeren van onderzoek dat al door anderen is verricht (bijv. een review van het onderzoek naar de jaarrekening door de accountant of een review naar een onderzoek (door het college van b&w) ex art. 213 a gemeentewet);
4. jaarlijks de kwaliteit van (een programma van) de programmabegroting kritisch bekijken en de raad daarover informeren.

2. Suggesties voor onderwerpkeuze

a. Raadsfracties:

Fracties in de gemeenteraad zullen jaarlijks worden verzocht om onderzoeksonderwerpen aan te dragen.

b. Inwoners gemeente Emmen.

Conform verordening zullen de inwoners van Emmen via publicatie in een huis-aan-huis blad en op de website van de gemeente Emmen worden opgeroepen ideeën voor onderzoek aan te dragen. De door inwoners aangedragen onderwerpen kunnen leiden tot aanvulling op het onderzoeksprogramma 2006 / 2007

c. College van burgemeester en wethouders.

Het college van b&w zal jaarlijks worden verzocht om aan te geven welke onderwerpen zij op grond van art.213A van de gemeentewet hebben uitgevoerd dan wel voornemens zijn uit te voeren.

Deze afstemming is gewenst om dubbel onderzoek te voorkomen dan wel gericht aanvullend onderzoek door de rekenkamercommissie te kunnen doen.

Hier ligt een actieve informatieplicht bij het college.

d. Door RKE zelf aangedragen onderwerpen.

De door de leden van de rekenkamercommissie in de loop van het jaar zelf aangedragen onderwerpen worden eerst verzameld op een groslijst.

Deze interne als vertrouwelijk te behandelen lijst wordt in de werkvergadering van de commissie besproken en getoetst aan de hand van een aantal criteria, die zijn genoemd

in de verordening op de rekenkamercommissie 2004 en worden in de commissie voor wat betreft prioriteitstelling nader gewogen. Criteria als belang, twijfel en risico spelen in deze fase bij de onderwerpkeuze en de latere prioriteitstelling een belangrijke rol.

Belang:

Het belang dat is verbonden aan een onderwerp. Het gaat hierbij niet alleen om het financieel belang, maar ook om het maatschappelijk belang. Hoe groter het belang, hoe meer aanleiding voor onderzoek.

Twijfel:

Twijfel over het functioneren van de uitvoering. Naarmate er meer twijfel bestaat over het bereiken van de doelen van het beleid of de inzet van middelen is er meer aanleiding tot onderzoek. Er is sprake van een beredeneerde twijfel, een onderbouwd vermoeden dat er sprake kan zijn van een falen;

Risico:

De kans dat een “rekening” aan de gemeente wordt gepresenteerd op het moment dat het mis gaat; gebrekkige uitvoering heeft relatief ernstige financiële of maatschappelijke gevolgen. Hoe groter deze kans en hoe groter het eraan verbonden bedrag, hoe groter het risico en hoe meer aanleiding tot onderzoek.

Uit deze groslijst selecteert de rekenkamercommissie – eventueel na een oriënterend , verkennend onderzoek naar de onderzoekswaardigheid van het onderwerp - in de tweede helft van elk jaar een of meerdere onderzoeksonderwerpen voor het onderzoeksprogramma.

Het onderzoeksprogramma wordt aan de raad ter kennisneming voorgelegd.

Nb:

De groslijst dient ter voorbereiding van de besluitvorming binnen de rekenkamercommissie over het onderzoeksprogramma. In dat stadium is het niet wenselijk om met deze (ruwe) onderwerpen / ideeën naar buiten te treden.

De groslijst dient gezien te worden als een vertrouwelijk ambtelijk stuk dat bij voortijdige openbaarmaking tot ongewenste effecten dan wel gedragingen binnen de (bestuurlijke) organisatie kan leiden. Mogelijk zal eerst uit oriënterend, verkennend onderzoek antwoord gevonden kunnen worden op de vraag of een op de groslijst vermeld onderwerp ook daadwerkelijk onderzoekswaardig genoeg is om opgenomen te kunnen worden in het onderzoeksprogramma en in potentie kan bijdragen aan realisatie van de doelstelling van de commissie (zie visie / missie).

3. Onderzoeksproces

Het onderzoeksproces bestaat globaal uit de volgende fases:

1. Selectie- en planningsfase
2. Voorbereidingsfase
3. Onderzoeksfase
4. Rapportagefase
5. Publicatiefase en
6. Evaluatie

De selectie- en planningsfase.

Voor ieder kalenderjaar wordt, op grond van een aantal overwegingen, een onderzoeksprogramma opgesteld. Daarin geeft de Rekenkamercommissie aan welke onderwerpen of soorten onderzoek in dat jaar in onderzoek worden genomen.

De voorbereidingsfase.

De Rekenkamercommissie werkt in deze fase de onderwerpen van het onderzoeksprogramma uit. De Rekenkamercommissie doet zondig een oriënterend onderzoek waarbij mogelijke onderzoeksvragen worden geformuleerd, stukken worden opgevraagd bij de organisatieonderdelen en oriënterende gesprekken worden gehouden met betrokken ambtenaren. In deze fase wordt het effect dat met het onderzoek wordt beoogd bepaald en een zo nauwkeurig mogelijke inschatting van de benodigde tijd en capaciteit van interne en externe inhuur van deskundigheid vastgelegd. De uitkomsten van deze voorstudie worden vastgelegd in een onderzoeksaanpak.

De onderzoeksfase.

Een onderzoek wordt door de Rekenkamercommissie bij het betrokken organisatieonderdeel aangekondigd. In die aankondiging staat meestal ook welke stukken de onderzoekers willen inzien en met welke personen of afdelingen gesprekken gevoerd zullen worden. Vervolgens gaan de onderzoekers hun gegevens verzamelen. Deze informatie wordt verkregen door bijvoorbeeld het inzien van archieven, het beoordelen van stukken, het voeren van gesprekken, het houden van enquêtes, het bezoeken van locaties.

Indien de Rekenkamercommissie van mening is dat er voldoende gegevens/informatie beschikbaar is om een antwoord te geven op de onderzoeksvragen en om een oordeel uit te spreken dan eerst wordt *een voorlopige nota van bevindingen* opgesteld.

Deze nota wordt voorgelegd aan het onderzochte organisatieonderdeel c.q. personen om te achterhalen of de weergegeven feiten kloppen. Op basis van deze reactie wordt *een definitieve nota van bevindingen* opgesteld. Deze nota betekent in principe het einde van het onderzoek.

De rapportagefase.

Dit is het moment waarop de Rekenkamercommissie zijn bevindingen betreffende een uitgevoerd onderzoek kenbaar maakt.

Als het onderzoek is afgerond, wordt eerst het rapport ter inzage voorgelegd aan het college en het betrokken organisatieonderdeel.

Het doel van het ter inzage leggen is om het college c.q. verantwoordelijk portefeuillehouder en het betrokken organisatieonderdeel voor de raadsbehandeling in de gelegenheid te stellen kennis te nemen van de inhoud en dientengevolge te reageren. Het rapport van de Rekenkamercommissie en de hiervoor bedoelde reacties worden, als basis voor een integrale behandeling, gebundeld en beschikbaar gesteld aan de raad van de gemeente Emmen.

De verantwoordelijkheid van het eindrapport, exclusief de reacties van betrokkenen, is uitdrukkelijk voorbehouden aan de Rekenkamercommissie.

De politieke discussie en politiek oordeel is voorbehouden aan de raad van de gemeente Emmen.

De publicatiefase.

Tijdens de raadsbehandeling van het eindrapport is de mogelijkheid nadrukkelijk aanwezig dat de Rekenkamercommissie door de leden van de raad bevraagd kan worden over de onderzoeksresultaten en de gerapporteerde bevindingen.

Op het moment dat het rapport wordt aangeboden is het rapport openbaar en zal dientengevolge beschikbaar zijn voor de pers.

Evaluatie.

Met de behandeling in de raad en de publicatie van een rapport is het proces binnen de Rekenkamercommissie nog niet voorbij.

Het is belangrijk dat de Rekenkamercommissie inzicht krijgt in de resultaten van het onderzoek (wat doet het college, de portefeuillehouders en de ambtelijke organisatie ermee ?) en dat uit de ervaringen tijdens het onderzoek lering wordt getrokken voor andere onderzoeken.

Daarom wordt na de publicatie zowel het eindproduct als het proces geëvalueerd.

Op basis daarvan kan de Rekenkamer zich verantwoorden en kan geleerd worden van de ervaringen.

4. Personeel / organisatie

De Rekenkamercommissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris en vergadert volgens een jaarlijks vast te stellen vergaderschema.

5. Financiën

Het door de raad voor het begrotingsjaar 2006 beschikbaar gestelde budget is gelijk aan die voor het jaar 2005 en bedraagt in totaal €82.268,-

Van dit budget is €40.000,- bestemd voor het verrichten van intern dan wel extern onderzoek. Het begrote bedrag voor presentiegeldvergoeding ad €5800,- is bestemd voor het bijwonen door de externe leden van de 10 voor 2006 vastgestelde werkvergaderingen. De raming voor loonbetaling en sociale premies ad €32.424,- heeft betrekking op de kosten van ambtelijke ondersteuning. In het door de raad beschikbare budget zit tevens een bedrag van €4.044,- ter dekking van kosten zoals abonnementen, lidmaatschappen, cursussen en reis-en verblijfskosten.

6. Jaarverantwoording / jaarverslag

De Rekenkamercommissie Emmen brengt jaarlijks in de maand april volgend op het verslagjaar een jaarverslag uit. Hierin wordt aandacht besteed aan lopende en afgeronde onderzoeken en aan andere activiteiten van de Rekenkamercommissie die vermeldingswaard zijn.

Het door de Rekenkamercommissie Emmen vastgestelde verslag wordt ter kennisneming verstuurd aan Raad en College.

Indien de Raad besluit tot behandeling van het jaarverslag is de voorzitter van de Rekenkamercommissie voor de beantwoording van vragen van raadsleden hierbij aanwezig.

Het jaarverslag wordt door de Rekenkamercommissie gepubliceerd op de website van de gemeente en na publicatie in een regionaal weekblad voor een ieder op het gemeentehuis ter inzage gelegd.

2. Onderzoeksprogramma 2006 / 2007

Artikel 2.1.2 Verordening op de Rekenkamercommissie Emmen.

De Rekenkamercommissie Emmen voert onderzoek uit naar de (maatschappelijke) effecten van het gemeentelijk beleid en naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gemeentelijke beleid, van het gemeentelijke beheer en van de gemeentelijke organisatie, naar de rechtmatigheid van het gemeentelijk beheer, alsmede naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van instellingen waarvan de activiteiten geheel of in belangrijke mate door de gemeente worden bekostigd.

Art. 3.3 Criteria voor onderzoeken.

Bij de selectie van de te onderzoeken onderwerpen worden de volgende criteria gehanteerd.

- a. Het onderzoek moet betrekking hebben op de doelmatigheid, doeltreffendheid of rechtmatigheid van het beleid.
- b. Er moet sprake zijn van een substantieel belang.
- c. Het moet door de gemeente te beïnvloeden beleid betreffen.
- d. Er moet sprake zijn van enige evenwichtige spreiding over de gemeentelijke beleidsterreinen in de opvolgende onderzoeken.
- e. De resultaten moeten communiceerbaar zijn naar de bevolking.

De rekenkamercommissie bepaalt de keus van te onderzoeken onderwerpen tegen de achtergrond van deze criteria. Het te onderzoeken onderwerp zal voor de rekenkamercommissie ook haalbaar moeten zijn en passen binnen haar financiële en organisatorische mogelijkheden. Ook zal de meerwaarde van een onderzoek door de rekenkamercommissie dan wel door inhuur van derden in de afweging worden betrokken.

Het onderzoeksprogramma 2006 / 2007 ziet er als volgt uit.

Het onderzoeksprogramma 2006 / 2007.

De Rekenkamercommissie heeft in haar vergadering van 12 december 2005 uit een groslijst van onderzoeksonderwerpen een aantal nieuwe onderzoeksonderwerpen aan haar programma voor de jaren 2006/2007 toegevoegd:

Het betreft de volgende onderzoeksonderwerpen:

1. Onderzoek naar de "Financiële relatie BVO Emmen en de gemeente Emmen"
Dit onderwerp is op verzoek van burgers van de gemeente Emmen opgenomen.

2. Vooronderzoek m.b.t. "de thans bestaande regelgeving ten aanzien van het vrijwilligerswerk in de meest brede zin van het woord"
Dit onderwerp is op verzoek van de raad d.d.10-11-2005 (motie CDA) opgenomen.

3. Vooronderzoek m.b.t de problematiek slijmalg in de Rietplassen.
Dit onderwerp is op verzoek van D66 in het programma opgenomen.

Aan dit programma worden de nog lopende onderzoeksonderwerpen toegevoegd:
Het betreft de volgende onderwerpen uit het programma 2005/2006:

- 1. Grote Steden Beleid (GSB) ;**
- 2. Project Actualisering Bestemmingsplannen en**
- 3. Verkennend onderzoek in relatie tot gemeentelijke werkgelegenheidsprojecten.**

1. GSB-beleid.

Het onderzoek GSB-beleid wordt opgezet vanuit de probleemstelling “hoe maakt de gemeente Emmen doelmatig en doeltreffend gebruik van de middelen in het kader van het GSB beleid”.

2. Project Actualisering Bestemmingsplannen.

Dit onderzoek wordt opgezet vanuit de probleemstelling “hoe is de beheersing van het proces van actualisering van de bestemmingsplannen”.

3. Werkgelegenheidsprojecten.

Een oriënterend vooronderzoek wordt ingesteld naar “ de toegevoegde waarde van gemeentelijke beïnvloeding van werkgelegenheidsprojecten”. De uitkomst van dit vooronderzoek kan leiden tot een (vervolg) onderzoek.

Ter uitvoering van genoemde onderzoeken zal het nodige dossieronderzoek worden verricht en waar nodig voorgesprekken met betrokken ambtenaren en terzake verantwoordelijke bestuurders worden gevoerd, eventueel gevolgd door meer gerichte interviews / gesprekken.

Emmen, 16 januari 2006